

Strategie rozvoje standardizace na období 2024–2030

Česká agentura pro standardizaci (ČAS nebo Agentura) zahájila v únoru 2023 proces tvorby Strategie s cílem aktualizovat dokument Strategie rozvoje technické normalizace v ČR na období 2019–2023. Správní rada a organizační tým pojali tuto revizi jako příležitost pro ČAS zahájit poskytování rozšířeného portfolia služeb, které umožní podnikům, organizacím i jednotlivcům udržitelný rozvoj a růst. Proces tvorby dokumentu zohlednil a posoudil měnící se trendy na národních, evropských a globálních trzích, a také se snažil zohlednit předpokládaný budoucí vývoj, zejména ten, který povede k znatelným a zásadním změnám tak, aby ČAS dokázal na tyto změny včas a pružně reagovat.

Strategie rozvoje technické normalizace 2024-2030 pokrývá časový horizont sedmi let, což dává Agentuře prostor zaměřit se na dlouhodobější cíle. Strategie je živým dokumentem, který umožňuje reagovat na měnící se potřeby trhu a společnosti obecně. Implementace této strategie tak bude doprovázena průběžným vyhodnocováním a úpravou stávajících priorit nebo definováním priorit nových. Cíle jsou stanoveny v souladu s definovanými strategiemi evropských a mezinárodních organizací, zároveň však bere v úvahu i potřeby národní normalizace a podmínky v České republice.

Hlavním cílem strategie je nastínit obecné směřování technické normalizace v závislosti na měnícím se prostředí a orientaci na budoucí výzvy a příležitosti. Při stanovování cílů bylo využito silných stránek principů a systému tvorby technických norem, jako je silná národní tradice technické normalizace, zvyklost užívání technických norem, správně nastavený systém tvorby norem, vysoká kvalita vydávaných publikací, široká stabilní základna členů technických normalizačních komisí a v neposlední řadě aktivní účast expertů v celé řadě technických komisí na evropské a mezinárodní úrovni.

Strategie bere také v úvahu schválené strategie evropských normalizačních organizací CEN a CENELEC ([CEN/CENELEC Strategy 2030](#)), mezinárodních normalizačních organizací ISO ([ISO Strategy 2030](#)) a IEC ([IEC Masterplan](#)). Při tvorbě bylo také přihlíženo ke [Strategii EU pro normalizaci](#), ve které Evropská komise navrhuje řadu opatření zaměřených např. na tyto oblasti:

- Využití normalizace k dosažení cílů dvojí tranzice a k podpoře odolnosti jednotného trhu;
- Podpora integrity, inkluzivity a přístupnosti normalizačního systému zavedením jeho řádné správy;
- Podpora vůdčího postavení EU u klíčových technologiích a prosazování základních hodnot EU na globální úrovni;
- Využití potenciálu inovativních technologií pro včasnou normalizaci;
- Zajištění dostatečných odborných personálních kapacit – potřeba posílení vzdělávání a dovedností.

Dále bylo přihlíženo i k [17 cílům udržitelného rozvoje \(SDGs\) OSN](#), které představují program rozvoje na období 2015–2030.

Při vypracování dokumentu vyplynuly tyto strategické cíle:

- 1. Posílit stávající nabídku služeb tak, aby přinášely uživatelům technických norem větší hodnotu;**
- 2. Inovativně vytvářet a aktivně vyhledávat nové oblasti služeb s cílem přijmout změny např. v oblasti digitální transformace, autonomního řízení, kyberbezpečnosti, obnovitelných energií, klimatu, zdravotnických prostředků, stavebnictví, ochrany životního prostředí;**
- 3. Rozvoj České agentury pro standardizaci, jejích zaměstnanců a externích odborníků, identity značky ČAS, jakož i využití specializovaných odborných znalostí k vytváření a udržování již zavedených hodnot.**

Pro každý z těchto cílů byla stanovena řada strategických projektových iniciativ, jejich rozvržení v čase a naplánovány zdroje.

Tyto strategické projektové iniciativy společně umožní České agentuře pro standardizaci prosazovat a podporovat excelenci podniků a organizací, podporovat jejich udržitelný růst a zajišťovat ochranu společnosti, zároveň zavádět inovativní řešení a systémy. Ve stále dynamičtějším světě s očekáváním vyšších standardů umožní ambice této strategie přímo řešit kritické klíčové oblasti podpory budoucího růstu v rámci domácí, evropské i globální ekonomiky.

S ohledem na stávající i připravovanou evropskou a národní legislativu, spolu s nově vznikajícími standardizačními požadavky probíhající digitalizací státní správy, byla tato strategie vytvořena i s důrazem na oblast životního prostředí, sociální oblasti a veřejné správy. To zahrnuje jasné zaměření na cestu digitální transformace.

Tento přístup zajistí, že národní iniciativy v oblasti ochrany životního prostředí a klimatu budou zakotveny v celé strategii; že sociální dopad strategie bude zahrnovat rozmanité a inkluzivní příspěvky napříč nově vznikajícími strategickými iniciativami jednotlivých ministerstev; a že mandát organizace v oblasti veřejných služeb zůstane základním kamenem, což zajistí udržitelnost systému tvorby technických norem a ostatních normativních a informativních dokumentů.

Poslání, vize a hodnoty

Poslání: ČAS využívá své odborné znalosti a zkušenosti spolu s osvědčenými postupy v oboru, aby propojil, usnadnil a přispíval k rozvoji národní a evropské ekonomiky a zároveň vyvíjel inovativní řešení, která utvářejí bezpečnější, lepší a udržitelnou budoucnost.

Vize: ČAS je vyhledávaným partnerem v poskytování technických a odborných služeb, které usnadňují transformativní a udržitelné obchodní podmínky.

Hodnoty: Hodnoty ČAS jsou základem a podporou cílů poslání a vize, utvářejí organizační kulturu a odrážejí to, čeho si Česká agentura pro standardizaci skutečně váží a čeho si cení.

Vše výše uvedené lze shrnout do následujících vizualizace.

Vyhodnocování priorit

Ukázat výhody norem

Inovace podle potřeb zákazníků

Tvorba norem podle potřeb trhu

Vyhledávání příležitostí

Budovat, získávat, udržovat dovednosti, znalosti a nástroje pro efektivní a kompetentní výkon činnosti

Strategický cíl č. 1: Posílení stávající nabídky služeb

Oblast: DIGITALIZACE

Digitalizace přináší změny v tom, jak komunikujeme, jak žijeme, pracujeme a podnikáme. Shromažďování dat, jejich zpracování a přeměna do nejrůznějších digitálních řešení přináší bezpočet příležitostí k tomu, aby soukromý a veřejný sektor byly ve své činnosti efektivnější, aby přicházely s inovativními produkty a službami.

Digitalizace však s sebou nese také vysoké náklady a má svá rizika, co se týče transparentnosti, bezpečnosti a v neposlední řadě soukromí.

Technická normalizace má za úkol vyvíjet normy pro inovace, nové technologie jako je internet věcí, umělá inteligence, kybernetická bezpečnost apod. Normy jsou nástrojem, který má zajistit, že digitální řešení vyvíjená v Evropě jsou bezpečná a spolehlivá a odrážejí základní právní hodnoty. Tvorba norem v této oblasti vyžaduje značné úsilí, investice a zejména spolupráci.

Digitalizace zcela mění způsob, jak pracujeme, tvoříme, komunikujeme a jak vytváříme hodnoty pro naše partnery a zákazníky.

CÍL:

- Rozšířit a zkvalitnit využívání norem při podpoře podnikání a zvyšování odolnosti, účinnosti a konkurenceschopnosti podniků.

Záměrem je podpora udržitelného rozvoje a růstu českých firem a organizací, ale také veřejného sektoru, prostřednictvím využívání osvědčených postupů v oblasti standardizace, certifikace a regulace.

Vzhledem k tomu, že malé a střední podniky představují přibližně 93 % všech obchodních podniků v ČR, je podpora a udržení jejich růstu přímou podporou národního hospodářského růstu, inovací a zaměstnanosti.

Tato strategická projektová iniciativa se zaměří na zajištění toho, aby standardizace byla stále více vnímána jako most mezi výzkumem, inovacemi a trhem, šíření znalostí a prokazování shody s požadavky národní a evropské legislativy.

Prostředky dosažení cíle:

- Poskytnout infrastrukturu na podporu požadavků vyjádřených malými a středními podniky;
- Rozvíjet udržitelné podnikání malých a středních podniků prostřednictvím nabídky programů vzdělávání a balíčků oborových norem;
- Využívat digitální technologie a umělou inteligenci k poskytování autonomní online podpory a předávání znalostí.

Strategický cíl č. 2: Inovace a nové oblasti

Agentura využije hodnotu svých centrálních informačních a znalostních úložišť pro vytváření nových služeb v oblasti poskytování informací a dat všem zainteresovaným stranám tak, aby mohly formovat a ovlivňovat budoucí podobu svých organizací a podnikatelských odvětví. Tato iniciativa přenosu a sdílení znalostí se týká sdílení znalostí mezi jednotlivými skupinami, napříč současnými i budoucími uživateli.

ODPOVĚDNOST

ČAS řídí sebe i vede ostatní k odpovědnosti za důsledné naplňování základních hodnot organizace při plnění poslání, což vede k vysoké úrovni důvěryhodnosti pro všechny zúčastněné strany.

Identifikované oblasti

1. ZELENÁ TRANSFORMACE

Celá společnost si uvědomuje potřebu zabývat se změnou klimatu a dalšími otázkami souvisejícími s životním prostředím. Evropa zahájila radikální kroky vedoucí k dosažení ekonomiky s nulovými emisemi skleníkových plynů do roku 2050. Úkolem normalizačních organizací je tyto snahy podporovat a přinášet nástroje pro ekologicky šetrné inovace a udržitelný hospodářský růst. Snahou je zmírnit dopady produktů, služeb a činností na životní prostředí, a to i prostřednictvím procesů, které lze standardizovat. A to zejména v oblastech s významným dopadem na životní prostředí jako je energetika, stavebnictví a doprava. Agentura bude podporovat klíčové politické iniciativy EU jako je např. oběhové hospodářství a uhlíková neutralita.

Dvě výše uvedená témata Agentura rozpracuje do dílčích úkolů. Obecným cílem je posílit pozici ČAS jako nezávislého prostředníka mezi průmyslem, regulačními orgány, spotřebiteli a dalšími stranami a přispět k tomu, aby normy pomáhaly konkurenceschopnosti a udržitelnosti národního a evropského hospodářství.

Návaznost na politiky:

- [A European Green Deal](#): EU se chce do roku 2050 stát klimaticky neutrálním kontinentem. Za tímto účelem Komise předkládá konkrétní návrhy, čímž má tento politický závazek získat právní závaznost.

K dosažení tohoto cíle má proto přijmout opatření ve všech odvětvích hospodářství: investovat do technologií šetrných k životnímu prostředí; podporovat průmysl ve vývoji inovací; zavádět čistší, levnější a zdravější formy soukromé a veřejné dopravy; dekarbonizovat odvětví energetiky; zajistit vyšší energetickou účinnost budov;

spolupracovat s mezinárodními partnery na zlepšení mezinárodních technických norem v oblasti životního prostředí.

- [The Green Deal Industrial Plan](#)
- [Národní plán obnovy](#)
- [Vnitrostátní plán v oblasti energetiky a klimatu \(NKEP\)](#)

2. BOJ S KLIMATICKOU ZMĚNOU

Úkolem současné společnosti je zmírňování dopadů změny klimatu a přizpůsobení se této změně. Technické normy v tomto ohledu hrají klíčovou roli. Abychom Agentura mohla formulovat smysluplná řešení tohoto nesmírně složitého globálního problému a skutečně přispět k udržitelnému rozvoji dle cílů stanovených v Agendě OSN 2030, musí zaměřit své úsilí na podporu příslušných politik, zejména v oblastech uvedených v Green Dealu EU. Kromě toho bude ČAS pokračovat v posilování stávajících aktivit, které se zaměřují na revize a tvorbu národních norem týkajících se klimatu a udržitelnosti, zejména v odvětvích s velkým dopadem jako jsou doprava, stavebnictví a energetika.

Navázáno na politiky:

- [EU Strategy on Adaptation to Climate Change](#)
- Tato strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu určuje cestu k přípravě na nevyhnutelné dopady změny klimatu v Evropě. Komise ve strategii jasně uvádí, že má v úmyslu "zintenzivnit spolupráci s normalizačními organizacemi, aby se zajistilo, že stávající normy budou odolné vůči změně klimatu, a vytvořit nové normy pro řešení přizpůsobení se změně klimatu".
- Od zveřejnění první strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu v roce 2013 CEN a CENELEC prostřednictvím svých národních členů úzce spolupracují s Evropskou komisí na zajištění odolnosti klíčových infrastruktur vůči změně klimatu prostřednictvím revize příslušných prioritních norem. Nyní se dokončuje první soubor norem, které zahrnují adaptační řešení z různých odvětví. Tyto normy **budou převzaty do soustavy ČSN překladem**.
- [Politika ochrany klimatu v České republice](#): Politika ochrany klimatu v České republice nahrazuje Národní program na zmírnění dopadů změny klimatu v ČR z roku 2004. Definuje hlavní cíle a opatření v oblasti ochrany klimatu na národní úrovni tak, aby zajišťovala splnění cílů snižování emisí skleníkových plynů v návaznosti na povinnosti vyplývající z mezinárodních dohod (Rámcová úmluva OSN o změně klimatu a její Kjótský protokol, Pařížská dohoda a závazky vyplývající z legislativy Evropské unie). Tato strategie v oblasti ochrany klimatu se zaměřuje na období 2017 až 2030, s výhledem do roku 2050, a měla by tak přispět k dlouhodobému přechodu na udržitelné nízko-emisní hospodářství ČR.
- [Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR](#): Cílem je prostřednictvím navrhovaných opatření a úkolů zvýšit připravenost České republiky na změnu klimatu – snížit zranitelnost a zvýšit odolnost společnosti a ekosystémů vůči změně klimatu a omezit tak její negativní dopad“.

3. UMĚLÁ INTELIIGENCE

V době vzniku tohoto dokumentu legislativní proces týkající se návrhu nařízení, kterým se stanoví harmonizovaná pravidla pro umělou inteligenci (AI Act), stále probíhá, Evropská komise usiluje o urychlení tvorby norem pro umělou inteligenci, aby byly harmonizované normy vypracovány a k dispozici v době, kdy bude nařízení platit, tedy na přelomu let 2024 a 2025.

Zaměření Evropské komise na umělou inteligenci přináší nejen cenné otázky pro další vývoj a bezpečné nasazení této technologie, ale také příležitosti pro zajištění digitální suverenity Evropy do budoucna. Při řešení těchto otázek a poskytování podpory pro zavádění AI v Evropě hrají klíčovou roli evropské normy.

Standardizace v oblasti umělé inteligence je důležitá z těchto důvodů:

- normy poskytují odborné znalosti pro nově vznikající technologie a zajišťují bezpečnost produktů a navázaných služeb;
- jsou ze své podstaty navrženy tak, aby byly inkluzivním a tržním nástrojem podpory evropské regulace prostřednictvím nového legislativního rámce, což přináší prospěch jednotnému trhu a snižuje překážky obchodu.

Navázáno na politiky:

The AI Act: první komplexní soubor předpisů pro odvětví umělé inteligence. Nařízení navrhuje, aby generativní systémy umělé inteligence, jako je ChatGPT, byly před komerčním uvolněním přezkoumány. Usiluje také o zákaz rozpoznávání obličejů v reálném čase.

The EU Digital Transformation

4. KYBERNETICKÁ BEZPEČNOST

Návrh "Aktu EU o kybernetické bezpečnosti", který byl navržen před rokem, má za cíl vytvořit evropský rámec pro certifikaci kybernetické bezpečnosti produktů, služeb a procesů IKT. V novém rámci bude hrát důležitou roli standardizace. Proto je pro všechny zúčastněné strany (tvůrci norem, tvůrci politik, regulátoři trhu i průmysl) zásadní možnost ovlivňovat obsah technických norem v této oblasti.

Úsilí standardizace přispívá k tomu, že inovace v oblasti kybernetické bezpečnosti musí být nejvyšší prioritou a že tvorba norem bude mít zásadní význam pro získání a posílení důvěry občanů a zúčastněných stran na národní i mezinárodní úrovni v budoucnu.

Podtémata:

- Digital Identity Wallets;
- Infrastruktura a dodavatelský řetězec;
- Ochrana údajů.

Návaznost na politiky:

The Cybersecurity Act (CSA): zavádí evropský rámec pro certifikaci kybernetické bezpečnosti produktů, služeb a procesů informačních a komunikačních technologií (ICT). Cílem aktu o kybernetické bezpečnosti je zvýšení důvěry v produkty, služby a procesy v oblasti ICT skrze certifikaci jejich bezpečnosti. Tato jednotná evropská certifikace osvědčí, že produkty, služby a procesy splňují stanovené bezpečnostní cíle aktu o kybernetické bezpečnosti co do ochrany dostupnosti, autentičnosti, důvěrnosti a integrity.

Strategický plán 2a: Nová digitální řešení a nabídka nových služeb pro koncové zákazníky (uživatelé norem)

Žijeme v rychle se měnícím, navzájem propojeném světě, kde informační a komunikační technologie (ICT) pronikají do všech oblastí společnosti. Jak se mění ekonomické a průmyslové procesy, vyvíjejí se i potřeby, co se týče technických norem. Agentura se přizpůsobí měnícím se potřebám a očekáváním zákazníků tak, aby jim ČAS byl schopen poskytnout uživatelsky přívětivé, moderní služby a produkty. Agentura bude postupně vyvíjet a dodávat moderní digitální řešení, která podpoří tvorbu a užívání norem.

Organizace se zaměří na digitalizaci procesů při tvorbě norem a také výstupů, které tak vznikají. Při tom udrží úzké vazby s evropskými a mezinárodními normalizačními organizacemi.

Tvorba norem vhodných pro digitální ekonomiku

Agentura si uvědomuje, že musí přizpůsobit své produkty rychle se měnícím potřebám ekonomiky, včetně tradičně nedigitálních odvětví. Cílem je poskytnout inovativní formáty a kvalitnější a všestranně použitelné produkty, odklonit se od přístupu zaměřeného na prosté dokumenty. Cílem je flexibilnější použití obsahu normy a umožnění bezproblémového a automatizovaného použití obsahu norem v rámci pracovních procesů.

Navazujícím cílem je zavést sadu technologií, které jsou strojově použitelné, čitelné a přenositelné (SMART). Tyto technologie přinesou formáty s možnostmi pravidelných aktualizací, možností sledování vývoje a poskytování nadstavbových informací.

Transformace procesu tvorby norem

Rychlé tempo digitálních inovací vyžaduje flexibilní, transparentní a reaktivní proces tvorby norem. Agentura bude investovat do uživatelsky přívětivé digitální platformy pro efektivní tvorbu norem založenou na on-line spolupráci s co nejširším využitím moderních technologií. Na evropské i mezinárodní úrovni se zaměstnanci ČAS podíl na posuzování různých scénářů pro sdílené digitální řešení a tyto jejich zkušenosti budou přeneseny na národní úroveň.

Transformace obchodních modelů v digitální éře

Tvorba norem v digitální éře vyžaduje transformaci, která přesahuje prosté technické upgrady. Aby organizace zajistila dlouhodobou životaschopnost a udržitelnost své činnosti, bude vyhodnocovat dopad digitalizace na obchodní model a dopad na produkty a služby, které nabízí zákazníkům. Bude porovnávat a sdílet zkušenosti a osvědčené postupy s jinými členy evropských a mezinárodních organizací v této oblasti.

Zlepšit povědomí o technických normách a zvýšit jejich používání

Pro zajištění co nejširšího využití a pochopení technických norem a dalších výstupů procesu tvorby norem, je třeba lépe komunikovat a propagovat činnost a výstupy organizace. Aby Agentura dokázala zvýšit povědomí a následně zvýšit používání norem v praxi, musí se snažit naslouchat a lépe pochopit očekávání a potřeby zúčastněných zainteresovaných stran.

V této oblasti jsou dvě priority, které se vzájemně doplňují:

- Zvýšit povědomí o strategické hodnotě činnosti a výstupů standardizace;
- Výhody technických norem by měly být komunikovány prostřednictvím na míru šitých strategií tak, aby se dostaly k co nejširšímu publiku.

Agentura vytvoří ukázky přidané hodnoty technických norem pro různé skupiny uživatelů (case studies) a příklady správné praxe (best practices). To organizaci umožní vytvářet podpůrná řešení pro ty, kteří se chtějí zapojit do procesu tvorby norem, vytvořit digitální sadu nástrojů pro různé skupiny uživatelů.

Lépe komunikovat za účelem porozumění uživatelských potřeb

Aby Agentura mohla vylepšovat své služby, a v konečném důsledku zvýšit užívání norem, je nezbytná spolupráce se zainteresovanými stranami. Cílem je vnímat specifické potřeby nejrozličnějších skupin zákazníků – malých i velkých podniků, různých odvětví i spotřebitelů, abychom vytvořili správné podpůrné materiály a zvýšili tak celkovou přidanou hodnotu našich služeb. Lepší komunikace povede k lepším a strategičtějším rozhodnutím, do vývoje, jakých služeb bude investovat.

Strategický cíl č. 3: Investice do lidského potenciálu

Lidské zdroje jsou nejen důležitou součástí nehmotných aktiv Agentury, ale i hodnotou, která dlouhodobě roste. Profesionální řízení lidských zdrojů, je nástroj schopný bezprostředně přispívat ke zvyšování tržní hodnoty organizace. Předpokladem je ale schopnost zaměřovat investice do lidských zdrojů správným směrem a posuzovat jejich efektivitu.

Interní:

Řízení interních lidských zdrojů můžeme rozdělit do několika kritérií:

- Vedení lidí (leadership) – jak chování a kroky vrcholového vedení inspirují, podporují a propagují kulturu vysokého výkonu;

- Politika a strategie – jak organizace formuluje, realizuje a vyhodnocuje svou politiku a strategii a promítá je do plánů a akcí;
- Procesy – jak organizace identifikuje, řídí, vyhodnocuje a zlepšuje své procesy;
- Spokojenost zákazníků – čeho organizace dosahuje, pokud jde o spokojenost zákazníků;
- Spokojenost lidí – čeho organizace dosahuje, pokud jde o spokojenost zaměstnanců;
- Vliv na společnost – čeho Agentura dosahuje v uspokojování potřeb a očekávání národní, evropské a mezinárodní normalizační komunity.

Mezi hlavní úkoly Agentury bude patřit např. vytváření a analýza pracovních míst, personální plánování, získávání, výběr a příjem kvalitních a motivovaných zaměstnanců, hodnocení pracovního výkonu, odměňování, péče o zaměstnance, poskytování možnosti následného vzdělávání, dodržování zákonů v oblasti práce a zaměstnávání lidí.

Externí zdroje (experti)

Experti (členové TNK) disponují znalostmi a dovednostmi, které jim umožňují přijít s jedinečným pohledem na věc a zkoumat inovativní strategie. Předvídají také trendy v oboru, které mohou být pro zajištění budoucnosti Agentury klíčové.

Agentura se i období určené touto Strategii zavazuje dále podporovat zapojení zástupců zainteresovaných stran v účasti na tvorbě technických norem v každé etapě jejich vzniku. Dále pak umožňovat zapojení do normotvorné činnosti na evropské a mezinárodní úrovni.

Možnosti zapojení expertů:

Členství v národní technické normalizační komisi (TNK)

Členství v národní zrcadlové komisi nabízí možnost sledovat normalizační práci od samého začátku a dává možnost vyjádřit svůj názor formou národních připomínek. Je možné zapojit se do práce zrcadlových komisí pomocí národních normalizačních organizací.

Účast v nich je dobrovolná a bezplatná.

Členství v pracovní skupině (WG)

Pracovní skupinu (WG) zřizuje technická normalizační komise nebo subkomise k převzetí vymezeného krátkodobého úkolu ve stanovené lhůtě. Člen pracovní skupiny se přímo podílí na tvorbě obsahu normy. Členové pracovních skupin se také zabývají připomínkami shromážděnými v každé zúčastněné zemi v průběhu veřejného projednávání a rozhodují o případných změnách. Pracovní skupiny mohou mít napojení na národní normalizační organizace.

Člen WG jedná v zájmu organizace, která jej do skupiny nominovala.

Předkládání připomínek v etapě veřejného projednání

Všechny návrhy norem musí projít veřejným projednáním, během něhož kdokoli zainteresovaný na problematice může odsouhlasit/zamítnout návrh obsahu normy s technickými a/ nebo edičními připomínkami.

Údaje o zahájení a plánovaném postupu prací na nové nebo revidované normě uveřejní ÚNMZ v souladu s ustanovením § 6 zák. č. 22/1997 Sb. , ve Věstníku ÚNMZ, který je také dostupný online v PDF verzi na webových stránkách ÚNMZ i Agentury. Agentura na svých webových stránkách (<http://www.agentura-cas.cz/ukoly-ptn>) zveřejňuje každý měsíc seznam nových schválených úkolů zařazených do Plánu TN.

Získávání budoucích expertů: potřeba vzdělání a získávání dovedností

Z počtu uživatelů služeb nabízených v současné době lze vypočítat, že používání norem roste: Význam normalizace pro konkurenceschopnost a veřejný zájem je nesporný, avšak obecné povědomí a odborná příprava v oblasti normalizace jsou relativně malé. V České republice v oblasti standardizace neexistuje žádné formální vzdělávání ani odborná příprava. Řada firem a organizací – ať už velkých, či malých – postrádá strukturovaný a strategický přístup k normalizaci, který by odpovídal jejímu významu pro různé hospodářské činnosti, ať už jde o soulad s právními předpisy, přístup na trh, nebo obecnou obchodní strategii.

Jde o znepokojivou skutečnost, která se odráží v celkových obtížích s náborem odborníků pro práci na tvorbě normalizace. Standardizace se opírá o velký počet odborníků z průmyslu, veřejné správy, občanské společnosti, výzkumu nebo akademické obce. Národní systém technické normalizace byl z velké části úspěšný díky zapojení podniků, univerzit, výzkumných institucí a orgánů veřejné správy. Agentura potřebuje odborníky, aby mohla úspěšně plnit své vize a cíle a tím podporovat digitální, zelený a odolný jednotný trh.

Tento problém ještě zhoršuje nadcházející generační výměna. Mnoho odborníků, kteří v posledních desetiletích v oblasti normalizaci pracovali, odejde do důchodu. Zároveň se situace v oblasti normalizace stává složitější: nové technologické výzvy a horizontální aspekty, jako je umělá inteligence, ochrana údajů nebo kybernetická bezpečnost, budou při tvorbě norem vyžadovat nové dovednosti. Důležitým podnětem k rozšíření povědomí a znalostí o normalizaci v oblasti vzdělávání může být rozvoj specializovaných modulů zaměřených na normalizaci v některých studijních oborech.

Pokračování projektu připojení středních a vysokých škol do systému ČSN on – line pomůže zvýšit informovanost akademických pracovníků i studentů.

Agentura bude pořádat univerzitní dny zaměřené na oblast normalizace s cílem podpořit povědomí o normalizaci mezi akademickými pracovníky a studenty, zavede iniciativy pro mladé výzkumné pracovníky (Young Professionals) a bude využívat předpřipravené programy ISO (ISO Next generation) a IEC (The YP Programme) zaměřené na mladou generaci.

Agentura také v rámci zapojení do evropského Fóra pro standardizaci na vysoké úrovni podpoří rozvoj a šíření akademických výukových modulů zaměřených na normalizaci s cílem přilákat a vyškolit mladé odborníky v této oblasti a podpořit příležitosti k rekvalifikaci.

ZÁVĚR

Agentura je organizace založená na znalostech, kde odbornost zaměstnanců a spolupracovníků je klíčová. Agentura působí na křižovatce oborů a je výzvou držet krok s vývojem. Na to však nestačí komunita, která normy tvoří. Důležité je široké povědomí o tom,

jaké výhody skýtá užívání norem v praxi. Normy by se měly stát samozřejmou součástí procesů v organizacích. Implementace norem umožňuje organizacím, regulačním orgánům i vládě využít výhody toho, co ověřila mezinárodní praxe v široké škále oblastí vědění.

Tím, že ČAS nabídne transparentní a efektivní systém tvorby norem, bude schopen oslovit nejen další generace expertů, kteří se tvorbě norem budou věnovat, ale i nových uživatelů.

Klíčovou úvahou při tvorbě tohoto dokumentu bylo, jak využít získané zkušenosti, znalosti a odbornost a maximalizovat užitek z nabízených příležitostí. Agentura si klade za cíl spoluvytvářet spolu se zainteresovanými stranami soubor znalostí, rozšiřovat a zdokonalovat používání norem při podpoře podnikání, efektivity a konkurenceschopnosti. Budeme rozvíjet nové možnosti přístupu k našim informacím a rozvíjet povědomí o technických normách napříč sektory.

Tento dokument byl projednán a schválen Správní radou České agentury pro standardizaci dne 22.11.2023

Za Správní radu České agentury pro standardizaci: Mgr.Karel Novotný LL.M, MBA